കുറ്റവും ശിക്ഷയും

ലോക സാഹിത്യത്തിലെ ക്ലാസിക്

ഫയദോർ ദസ്തയേവ്സ്കി

കുറ്റവും ശിക്ഷയും

ഫയദോർ ദസ്തയേവ്സ്കി

Contents

പരിഭാഷകയുടെ ആമുഖം	5
അധ്യായം 1	9
അധ്യായം 2	20
അധ്യായം 3	43
അധ്യായം 4	60
അധ്യായം 5	77
അധ്യായം 6	92
അധ്യായം 7	109
അധ്യായം 1	126
അധ്യായം 2	150
അധ്യായം 3	164
അധ്യായം 4	183
അധ്യായം 5	197
അധ്യായം 6	213
അധ്യായം 7	238
അധ്യായം 1	262
അധ്യായം 2	281
അധ്യായം 3	297
അധ്യായം 4	317
അധ്യായം 5	334
അധ്യായം 6	361
അധ്യായം 1	377

അധ്യായം 2	396
അധ്യായം 3	414
അധ്യായം 4	425
അധ്യായം 5	449
അധ്യായം 6	471
അധ്യായം 1	483
അധ്യായം 2	505
അധ്യായം 3	522
അധ്യായം 4	542
അധ്യായം 5	566
അധ്യായം 1	586
അധ്യായം 2	600
അധ്യായം 3	619
അധ്യായം 4	633
അധ്യായം 5	644
അധ്യായം 6	665
അധ്യായം 7	674
അധ്യായം 8	687
ഉപസംഹാരം — 1	702
ഉപസംഹാരം - 2	711

പരിഭാഷകയുടെ ആമുഖം

ദസ്തയേവ്സ്കിയെക്കുറിച്ചുള്ള ഏതാനും വാക്കുകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയെ മനസ്സിലാക്കാൻ വായനക്കാരെ സഹായിച്ചേക്കാം.

ഒരു ഡോക്ടറുടെ മകനായിരുന്നു ദസ്തയേവ്സ്കി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാപിതാക്കൾ കഠിനാധ്വാനികളും തികഞ്ഞ ഈശ്വരവിശ്വാസികളുമായിരുന്നു, എന്നാൽ അഞ്ചു മക്കളോടൊപ്പം രണ്ടു മുറികളിൽ മാത്രം ജീവിക്കേണ്ടിവന്നത്ര ദരിദ്രരായിരുന്നു അവർ. പിതാവും മാതാവും തങ്ങളുടെ സായാഹ്നങ്ങൾ കുട്ടികൾക്കായി ഉറക്കെ വായിച്ചുകേൾപ്പിക്കുന്നതിലാണ് ചിലവഴിച്ചിരുന്നത്, സാധാരണയായി ഗൗരവമുള്ള സ്വഭാവത്തിലുള്ള പുസ്തകങ്ങളിൽനിന്നായിരുന്നു ആ വായന.

എപ്പോഴും രോഗബാധിതനും ദുർബലനുമായിരുന്നിട്ടും പീറ്റേഴ്സ്ബർഗ് സ്കൂൾ ഓഫ് എഞ്ചിനീയറിംഗിലെ അവസാന പരീക്ഷയിൽ ദസ്തയേവ്സ്കി മൂന്നാം സ്ഥാനം നേടി. അവിടെവെച്ചുതന്നെ അദ്ദേഹം തന്റെ ആദ്യ കൃതിയായ 'പാവപ്പെട്ട മനുഷ്യർ' (Poor Folk) എഴുതിത്തുടങ്ങിയിരുന്നു.

ഈ കഥ കവിയായ നെക്രാസോവ് (Nekrassov) തന്റെ മാസികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും വലിയ പ്രശംസകളോടെ സ്വീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ലജ്ജാശീലനും അജ്ഞാതനുമായിരുന്ന ആ യുവാവ് പെട്ടെന്ന് തന്നെ ഒരു പ്രശസ്ത വ്യക്തിയായി മാറി. ഉജ്ജ്വലവും വിജയകരവുമായ ഒരു ഭാവി അദ്ദേഹത്തിന് മുന്നിൽ തുറക്കപ്പെടുന്നതായി തോന്നി, എന്നാൽ ആ പ്രതീക്ഷകൾ താമസിയാതെ തകർന്നുപോയി. 1849-ൽ അദ്ദേഹം അറസ്റ്റ് ചെയ്യപ്പെട്ടു.

സ്വഭാവംകൊണ്ടോ വിശ്വാസംകൊണ്ടോ ഒരു വിപ്ലവകാരിയല്ലായിരുന്നുവെങ്കിലും, ഫൂറിയറെയും പ്രൂദോനെയും (Fourier and Proudhon) വായിക്കാനായി ഒത്തുകൂടിയ ചെറുപ്പക്കാരുടെ ഒരു ചെറിയ സംഘത്തിൽ ദസ്തയേവ്സ്കിയും ഉണ്ടായിരുന്നു. "സെൻസർഷിപ്പിനെതിരെയുള്ള സംഭാഷണങ്ങളിൽ പങ്കെടുത്തതിനും, ബെലിൻസ്കി ഗോഗോളിന് എഴുതിയ ഒരു കത്ത് വായിച്ചതിനും, ഒരു പ്രസ്സ് സ്ഥാപിക്കാനുള്ള ഉദ്ദേശ്യത്തെക്കുറിച്ച് അറിവുണ്ടായിരുന്നതിനും" അദ്ദേഹത്തിന് മേൽ കുറ്റം ചുമത്തപ്പെട്ടു. നിക്കോളാസ് ഒന്നാമന്റെ ഭരണത്തിൻ കീഴിൽ (മോറിസ് ബെയറിംഗ് വിളിക്കുന്നതുപോലെ ആ "കർക്കശനും നീതിമാനുമായ മനുഷ്യൻ") ഇത് ധാരാളമായിരുന്നു, അദ്ദേഹത്തിന് വധശിക്ഷ വിധിക്കപ്പെട്ടു. എട്ടു മാസത്തെ തടവറവാസത്തിന് ശേഷം അദ്ദേഹത്തെ മറ്റ് ഇരുപത്തിയൊന്ന് പേർക്കൊപ്പം വെടിവെച്ചുകൊല്ലാനായി സെമിയോനോവ്സ്കി ചത്വരത്തിലേക്ക് (Semyonovsky Square) കൊണ്ടുപോയി. തന്റെ സഹോദരൻ മിഖായേലിന് (Mihail) എഴുതിയ കത്തിൽ

ദസ്തയേവ്സ്കി പറയുന്നു: "അവർ ഞങ്ങളുടെ തലയ്ക്ക് മുകളിൽ വാളുകൾ ഒടിക്കുകയും, വധശിക്ഷയ്ക്ക് വിധിക്കപ്പെട്ടവർ ധരിക്കുന്ന വെള്ള കുപ്പായങ്ങൾ ഞങ്ങളെ ധരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. തുടർന്ന് വധശിക്ഷ നടപ്പാക്കാനായി മൂന്നുപേർ വീതം ഞങ്ങളെ തൂണുകളിൽ കെട്ടിയിട്ടു. ആ നിരയിൽ മൂന്നാമനായതിനാൽ, എന്റെ മുന്നിൽ ഏതാനും മിനിറ്റുകളുടെ ആയുസ്സ് മാത്രമേ ഉള്ളൂ എന്ന് ഞാൻ കരുതി. ഞാൻ നിന്നെക്കുറിച്ചും നിന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവരെക്കുറിച്ചും ചിന്തിച്ചു, എന്റെ അരികിലുണ്ടായിരുന്ന പ്ലെസ്ചീവിനെയും ദുറോവിനെയും (Plestcheiev and Dourov) ചുംബിക്കാനും അവരോട് വിടപറയാനും ഞാൻ ശ്രമിച്ചു. പെട്ടെന്ന് സൈനികർ പെരുമ്പറ മുഴക്കി, ഞങ്ങളുടെ കെട്ടുകൾ അഴിച്ചു, വീണ്ടും തട്ടിലേക്ക് കൊണ്ടുവന്നു, ചക്രവർത്തി ഞങ്ങൾക്ക് ജീവദാനം നൽകിയതായി ഞങ്ങളെ അറിയിച്ചു." ശിക്ഷ കഠിനതടവായി ഇളവുചെയ്തു നൽകപ്പെട്ടു.

തടവുകാരിലൊരാളായ ഗ്രിഗോറിയേവ് (Grigoryev) കെട്ടഴിച്ചയുടൻ ഭ്രാന്തനായി മാറുകയും, ഒരിക്കലും തന്റെ സമചിത്തത വീണ്ടെടുക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഈ അനുഭവത്തിന്റെ തീവ്രമായ വേദന ദസ്തയേവ്സ്കിയുടെ മനസ്സിൽ മായാത്ത മുദ്ര പതിപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതപരമായ ചിന്താഗതി ഒടുവിൽ എല്ലാ കഷ്ടപ്പാടുകളെയും കീഴടങ്ങലോടെ സ്വീകരിക്കാനും സ്വന്തം കാര്യത്തിൽ അതിനെ ഒരു അനുഗ്രഹമായി കാണാനും അദ്ദേഹത്തെ പ്രേരിപ്പിച്ചുവെങ്കിലും, തന്റെ രചനകളിൽ അദ്ദേഹം നിരന്തരം ഈ വിഷയത്തിലേക്ക് മടങ്ങിവരുന്നുണ്ട്. വധശിക്ഷയ്ക്ക് വിധിക്കപ്പെട്ട മനുഷ്യന്റെ ഭയാനകമായ വേദനയെ അദ്ദേഹം വിവരിക്കുകയും അത്തരം പീഡനങ്ങൾ ഏൽപ്പിക്കുന്നതിലെ ക്രൂരതയെക്കുറിച്ച് ഊന്നിപ്പറയുകയും ചെയ്യുന്നു. തുടർന്ന് സൈബീരിയയിൽ സാധാരണ കുറ്റവാളികൾക്കൊപ്പം ചിലവഴിച്ച നാലു വർഷത്തെ കഠിനതടവ് കടന്നുവന്നു, അവിടെവെച്ചാണ് അദ്ദേഹം 'ഡെഡ് ഹൗസ്' (The House of the Dead) ആരംഭിച്ചത്, കൂടാതെ ഒരു ശിക്ഷണ ബറ്റാലിയനിൽ ഏതാനും വർഷത്തെ സേവനവും ഉണ്ടായി.

അറസ്റ്റിന് മുൻപ് തന്നെ അവ്യക്തമായ ചില നാഡീരോഗ ലക്ഷണങ്ങൾ അദ്ദേഹം കാണിച്ചിരുന്നു, ഇത് ഇപ്പോൾ അപസ്മാരത്തിന്റെ (epilepsy) കടുത്ത ആക്രമണങ്ങളായി വികസിക്കുകയും, തന്റെ ജീവിതകാലം മുഴുവൻ അദ്ദേഹം അതിൽ കഷ്ടപ്പെടുകയും ചെയ്തു. വർഷത്തിൽ മൂന്നോ നാലോ തവണ അപസ്മാരബാധ ഉണ്ടാവുകയും വലിയ മാനസിക സമ്മർദ്ദമുള്ള സമയങ്ങളിൽ അത് കൂടുതൽ ഇടയ്ക്കിടെ സംഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. 1859-ൽ അദ്ദേഹത്തിന് റഷ്യയിലേക്ക് മടങ്ങാൻ അനുവാദം ലഭിച്ചു. അദ്ദേഹം 'വ്രെമ്യ' (Vremya) എന്നൊരു മാസിക ആരംഭിച്ചു, എന്നാൽ ഒരു തെറ്റിദ്ധാരണ കാരണം സെൻസർഷിപ്പ് അത് നിരോധിച്ചു. 1864-ൽ അദ്ദേഹത്തിന് തന്റെ ആദ്യ ഭാര്യയെയും സഹോദരൻ മിഖായേലിനെയും നഷ്ടപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം കടുത്ത ദാരിദ്ര്യത്തിലായിരുന്നു, എങ്കിലും സഹോദരന്റെ കടങ്ങൾ വീട്ടാനുള്ള ചുമതല അദ്ദേഹം സ്വയം ഏറ്റെടുത്തു. അദ്ദേഹം 'ദി എപോക്ക്' (The Epoch) എന്ന മറ്റൊരു

മാസിക ആരംഭിച്ചു, ഏതാനും മാസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ അതും നിരോധിക്കപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം കടങ്ങളാൽ വീർപ്പുമുട്ടി, സഹോദരന്റെ കുടുംബം അദ്ദേഹത്തെ ആശ്രയിച്ചായിരുന്നു കഴിഞ്ഞിരുന്നത്, ഹൃദയം തകർക്കുന്ന വേഗതയിൽ എഴുതാൻ അദ്ദേഹം നിർബന്ധിതനായി, കൂടാതെ തന്റെ രചനകൾ ഒരിക്കലും തിരുത്തി വായിച്ചിരുന്നില്ലെന്നും പറയപ്പെടുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ പിൽക്കാല വർഷങ്ങൾ രണ്ടാം ഭാര്യയുടെ സ്നേഹത്താലും അർപ്പണബോധത്താലും ഏറെ ആശ്വാസഭരിതമായി മാറി.

1880 ജൂണിൽ മോസ്കോയിൽ പുഷ്കിന്റെ (Pushkin) സ്മാരകം അനാച്ഛാദനം ചെയ്ത ചടങ്ങിൽ അദ്ദേഹം തന്റെ പ്രശസ്തമായ പ്രസംഗം നടത്തുകയും സ്നേഹത്തിന്റെയും ആദരവിന്റെയും അസാധാരണമായ പ്രകടനങ്ങളോടെ സ്വീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

ഏതാനും മാസങ്ങൾക്ക് ശേഷം ദസ്തയേവ്സ്കി അന്തരിച്ചു. "നിർഭാഗ്യവാനായ ആ മനുഷ്യന് ഒരു രാജാവിന്റെ ശവസംസ്കാരം നൽകിയ" വിലാപയാത്രികരുടെ ഒരു വലിയ ജനാവലി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശവകുടീരത്തിലേക്ക് അനുഗമിച്ചു. അദ്ദേഹം ഇന്നും ഒരുപക്ഷേ റഷ്യയിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ വായിക്കപ്പെടുന്ന എഴുത്തുകാരനാണ്.

ദസ്തയേവ്സ്കി ഉണർത്തിയ വികാരത്തെ വിശദീകരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്ന ഒരു റഷ്യൻ നിരൂപകന്റെ വാക്കുകളിൽ: "അദ്ദേഹം നമ്മളിലൊരാളായിരുന്നു, നമ്മുടെ രക്തത്തിലും അസ്ഥിയിലുമുള്ള ഒരു മനുഷ്യൻ, എന്നാൽ നമ്മെക്കാൾ വളരെ ആഴത്തിൽ കഷ്ടപ്പാടുകൾ അനുഭവിക്കുകയും കാണുകയും ചെയ്ത ഒരാളായതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉൾക്കാഴ്ച നമ്മിൽ ജ്ഞാനമായി അനുഭവപ്പെടുന്നു... എങ്ങനെ ജീവിക്കണമെന്ന് പഠിക്കാനായി നാം അന്വേഷിക്കുന്ന ആ ഹൃദയത്തിന്റെ ജ്ഞാനം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറ്റ് കഴിവുകളെല്ലാം പ്രകൃതിയിൽനിന്ന് ലഭിച്ചതായിരുന്നു, എന്നാൽ ഇത് അദ്ദേഹം സ്വയം നേടിയെടുത്തതാണ്, അതിലൂടെ അദ്ദേഹം മഹാനായി മാറി."

ഭാഗം 1

അധ്യായം 1

ജൂലൈ മാസത്തിന്റെ തുടക്കത്തിലെ അത്യധികം ചൂടുള്ള ഒരു സായാഹ്നത്തിൽ, ഒരു യുവാവ് എസ്. പ്ലേസിൽ (S. Place) താൻ താമസിച്ചിരുന്ന തട്ടിൻപുറത്തെ ചെറിയ മുറിയിൽനിന്ന് പുറത്തുവന്ന്, എന്തോ മടിയോടെയെന്നപോലെ കെ. പാലത്തിന് (K. bridge) നേരെ സാവധാനം നടന്നു.

പടവുകളിൽവെച്ച് തന്റെ വീട്ടുടമസ്ഥയായ സ്ത്രീയെ കാണുന്നത് ഒഴിവാക്കാൻ അവന് സാധിച്ചു. അഞ്ചുനിലകളുള്ള ഉയർന്ന ഒരു വീടിന്റെ മേൽക്കൂരയ്ക്കടിയിലായിരുന്നു അവന്റെ തട്ടിൻപുറത്തെ മുറി, അതൊരു മുറിയേക്കാൾ ഒരു അലമാരയോടായിരുന്നു കൂടുതൽ സാമ്യം പുലർത്തിയത്. അവന് താമസസ്ഥലവും ഭക്ഷണവും പരിചരണവും നൽകിയിരുന്ന ആ വീട്ടുടമസ്ഥ താഴത്തെ നിലയിലാണ് താമസിച്ചിരുന്നത്, പുറത്തുപോകുമ്പോഴെല്ലാം എപ്പോഴും തുറന്നുകിടന്നിരുന്ന അവളുടെ അടുക്കളയ്ക്ക് മുന്നിലൂടെ അവന് നടന്നുപോകേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു. ഓരോ തവണ കടന്നുപോകുമ്പോഴും ആ യുവാവിന് അസ്വസ്ഥവും ഭയപ്പെടുത്തുന്നതുമായ ഒരു തോന്നൽ ഉണ്ടാവുകയും, അത് അവനെ മുഖം ചുളിക്കാനും ലജ്ജിപ്പിക്കാനും ഇടയാക്കുകയും ചെയ്തു. അവൻ വീട്ടുടമസ്ഥയോട് വലിയ കടത്തിലായിരുന്നു, അവളെ കാണാൻ അവൻ ഭയപ്പെടുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

അവൻ ഭീരുവും അധമനുമായതുകൊണ്ടല്ല ഇത് സംഭവിച്ചത്, തികച്ചും വിപരീതമായിരുന്നു അവസ്ഥ; എന്നാൽ കുറച്ചുകാലമായി അവൻ കടുത്ത മാനസിക സമ്മർദ്ദവും അസ്വസ്ഥതയും നിറഞ്ഞ, വിഷാദരോഗത്തിന്റെ വക്കിലെത്തിയ ഒരു അവസ്ഥയിലായിരുന്നു. അവൻ തന്നിൽത്തന്നെ പൂർണ്ണമായി മുഴുകുകയും, തന്റെ കൂട്ടുകാരിൽനിന്ന് അത്രയധികം ഒറ്റപ്പെടുകയും ചെയ്തതിനാൽ വീട്ടുടമസ്ഥയെ മാത്രമല്ല, ആരെയും കാണാൻ അവൻ ഭയപ്പെട്ടിരുന്നു. അവൻ ദാരിദ്ര്യത്താൽ തകർന്നിരുന്നു, എന്നാൽ അവന്റെ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ചുള്ള ഉത്കണ്ഠകൾ അടുത്തകാലത്തായി അവന്റെ മനസ്സിനെ ഭാരപ്പെടുത്താതായിത്തീർന്നിരുന്നു. പ്രായോഗിക പ്രാധാന്യമുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധിക്കുന്നത് അവൻ ഉപേക്ഷിച്ചിരുന്നു; അങ്ങനെ ചെയ്യാനുള്ള എല്ലാ താല്പര്യവും അവന് നഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. ഏതെങ്കിലും ഒരു വീട്ടുടമസ്ഥയ്ക്ക് ചെയ്യാൻ കഴിയുന്ന യാതൊന്നിനും അവനിൽ യഥാർത്ഥ ഭയം ഉണ്ടാക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ പടവുകളിൽവെച്ച് തടഞ്ഞുനിർത്തപ്പെടുക, അവളുടെ നിസ്സാരവും അനാവശ്യവുമായ പരദൂഷണങ്ങൾ കേൾക്കാൻ നിർബന്ധിതനാവുക, വാടക ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടുള്ള നിരന്തര ശല്യപ്പെടുത്തലുകളും ഭീഷണികളും പരാതികളും കേൾക്കുക, ഒഴികഴിവുകൾ

കണ്ടെത്താൻ തല പുകയ്ക്കുക, ഒഴിഞ്ഞുമാറുക, കള്ളം പറയുക—വേണ്ട, അതിനേക്കാൾ ഒരു പൂച്ചയെപ്പോലെ പടവുകൾ ഇറങ്ങി ആരും കാണാതെ പുറത്തേക്ക് തെന്നിമാറാനാണ് അവൻ ആഗ്രഹിച്ചത്.

എന്നാൽ ഇന്ന് വൈകുന്നേരം തെരുവിലേക്ക് ഇറങ്ങിയപ്പോൾ തന്റെ ഭയങ്ങളെക്കുറിച്ച് അവൻ വളരെ തീവ്രമായി ബോധവാനായി മാറി.

"അതുപോലൊരു കാര്യത്തിന് തുനിയാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഞാൻ ഈ നിസ്സാരകാര്യങ്ങളെ ഭയപ്പെടുന്നുവല്ലോ," ഒരു വിചിത്രമായ പുഞ്ചിരിയോടെ അവൻ ചിന്തിച്ചു. "ഹ്മ്... അതെ, എല്ലാം മനുഷ്യന്റെ കൈകളിലാണ്, ഭീരുത്വം കൊണ്ട് അവൻ അതെല്ലാം കൈവിട്ടു കളയുന്നു, അതൊരു സത്യമാണ്. മനുഷ്യർ ഏറ്റവും കൂടുതൽ എന്തിനെയാണ് ഭയപ്പെടുന്നത് എന്ന് അറിയുന്നത് രസകരമായിരിക്കും. പുതിയൊരു ചുവട് വെക്കുക, പുതിയൊരു വാക്ക് ഉച്ചരിക്കുക എന്നതാണ് അവർ ഏറ്റവും കൂടുതൽ ഭയപ്പെടുന്നത്.... എന്നാൽ ഞാൻ ഒരുപാട് സംസാരിക്കുന്നു. ഞാൻ വെറുതെ സംസാരിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ ഒന്നും ചെയ്യാത്തത്. അല്ലെങ്കിൽ ഒരുപക്ഷേ ഞാൻ ഒന്നും ചെയ്യാത്തതുകൊണ്ടായിരിക്കാം ഞാൻ സംസാരിക്കുന്നത്. കഴിഞ്ഞ ഒരു മാസമായി എന്റെ മാളത്തിൽ ദിവസങ്ങളോളം കിടന്ന്... ഭീമന്മാരെ കൊല്ലുന്ന ജാക്കിനെക്കുറിച്ച് ചിന്തിച്ചുകൊണ്ട് ഞാൻ സംസാരിക്കാൻ പഠിച്ചിരിക്കുന്നു. ഞാൻ എന്തിനാണ് ഇപ്പോൾ അങ്ങോട്ട് പോകുന്നത്? എനിക്ക് അതിന് കഴിയുമോ? അത് ഗൗരവമുള്ളതാണോ? അത് ഒട്ടും ഗൗരവമുള്ളതല്ല. എന്നെത്തന്നെ രസിപ്പിക്കാനുള്ള വെറുമൊരു സങ്കല്പം മാത്രമാണത്; ഒരു കളിപ്പാട്ടം! അതെ, ഒരുപക്ഷേ അതൊരു കളിപ്പാട്ടമായിരിക്കാം."

തെരുവിലെ ചൂട് ഭയാനകമായിരുന്നു: വായുസഞ്ചാരമില്ലായ്മയും, തിരക്കും, ചാന്തും, ഏണികളും, ഇഷ്ടികകളും, അവന് ചുറ്റുമുള്ള പൊടിയും, വേനൽക്കാലത്ത് നഗരത്തിന് പുറത്തേക്ക് പോകാൻ കഴിയാത്ത എല്ലാവർക്കും സുപരിചിതമായ ആ പ്രത്യേക പീറ്റേഴ്സ്ബർഗ് ദുർഗന്ധവും—ഇവയെല്ലാം ആ യുവാവിന്റെ ഇതിനകം തളർന്നുപോയ ഞരമ്പുകളെ വേദനാജനകമായി ബാധിച്ചു. നഗരത്തിന്റെ ആ ഭാഗത്ത് പ്രത്യേകിച്ച് കൂടുതലായിരുന്ന മദ്യശാലകളിൽനിന്നുള്ള അസഹനീയമായ ദുർഗന്ധവും, ഒരു പ്രവൃത്തിദിനമായിരുന്നിട്ടും അവൻ നിരന്തരം കണ്ടുമുട്ടിയ കുടിയന്മാരായ മനുഷ്യരും ആ ചിത്രത്തിന്റെ അറപ്പുളവാക്കുന്ന ദയനീയാവസ്ഥയെ പൂർത്തിയാക്കി. അഗാധമായ അറപ്പിന്റെ ഒരു ഭാവം ആ യുവാവിന്റെ സുന്ദരമായ മുഖത്ത് ഒരു നിമിഷം മിന്നിമറഞ്ഞു. അവൻ, യഥാർത്ഥത്തിൽ, അസാധാരണമാംവിധം സുന്ദരനും, ശരാശരിയിലും കൂടുതൽ ഉയരമുള്ളവനും, മെലിഞ്ഞവനും, നല്ല ശരീരഘടനയുള്ളവനും, മനോഹരമായ കറുത്ത കണ്ണുകളും കടും തവിട്ടുനിറമുള്ള തലമുടിയുമുള്ള ആളുമായിരുന്നു. താമസിയാതെ